

- ג. ההפטרה ביחזקאל מ"ה, 16-18 ועניינה תיאור ההכנות לחג הפסח במקדש. מנהג נוסף: יחזקאל מ"ה, 25-16. מנהג נוסף: דברי הימים ב' כ"ט, 36-37. עניינה של ההפטרה החלופית הוא ההכנות לחגיגת הפסח בירושלים, בימי המלך יאשיהו.
- ד. משום שראש חודש יחול ביום ראשון יש הנוהגים להוסיף בסוף ההפטרה גם את הפסוק הראשון בהפטרת "מחר חודש", שמואל א' כ', 18.
- ה. מן הראוי לנצל את "שבת החודש" על מנת לעודד את חברי הקהילה לתרום לצדקה ולגמילות חסדים, לרבות במסגרת מבצע "קמחא דפסחא" של קרן בכבוד.
- ו. לפני הכנסת ספרי התורה להיכל מכריזים על ראש חודש ניסן, שיחול ביום ראשון.
- ז. במנחה קוראים לשלושה מתוך פרשת "ויקרא".

ניסן

מי מרים / תמר דבדבני

לא בור מתמלא מגשמי ברכה

לא מעין נסתר

באר חפרוה רועים ורועות

להשקות צמאי מדבר.

לא נהר זורם וסוחר בעצמה

משכיח ומשכך כאבים
באר חפרוה בלב בני חורין
במסע לתקוה, לחיים.

לא ים סוער נחצה לרוחה
בנס פתאומי ויחיד
באר חפרוה ידי אדם
מתחדשת בכל יום תמיד.

לא ספור ישן שאין לו דורש
לא תמונה שאבדה לעולם
באר חפרוה-ספרוה דורות
זכרון מי-תמיד, מי-מרים.

ברכת האילנות

החל מראש חודש ניסן ובמהלך החודש כולו ניתן לברך את "ברכת האילנות", על לבלובם של עצי הפרי. נוהגים לברך את הברכה פעם אחת בשנה ליד עצי פרי. ניתן לברך את הברכה גם בשבת וביום טוב.

נוסח הברכה: בָּרוּךְ אַתָּה יי, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שְׁלֹא חָסַר בְּעוֹלָמוֹ כְּלוּם, וּבָרָא בּוֹ בְּרִיּוֹת טוֹבוֹת וְאֵילָנוֹת טוֹבוֹת, לְהַנּוֹת בָּהֶם בְּנֵי אָדָם:

יש נוהגים לומר את הברכה במניין ולהוסיף את מזמור תהילים קכ"ז: "בשוב יי את שיבת ציון היינו כחולמים", ואת מזמור קכ"ב: "שמחתי באומרים לי בית יי נלך". ניתן להוסיף לברכה אף משירת הארץ והטבע ופסוקים ממגילת שיר השירים הנאמרת בחג הפסח.

סדר ברכה להדפסה מצוי באתר התנועה.

תחנון בחודש ניסן

בסידור "תפילת האדם" נכלל סדר תחנון בתפילות החול. במהלך חודש ניסן אין נוהגים לומר את סדר התחנון בתפילת השחרית ובתפילת המנחה, ויש הנוהגים לעשות זאת עד ליום העצמאות.

ראש חודש ניסן, יום ראשון, א' ניסן 14.3

א. בתפילות העמידה במהלך היום ובברכת המזון מוסיפים את ברכת "יעלה ויבוא". בברכת המזון מוסיפים גם את הבקשה "הרחמן הוא יחדש עלינו את החודש הזה לטובה ולברכה". בקשה זו נאמרת גם לפני סיום ברכת המזון בקצרה.

ב. נוהגים לשלב בתפילה את מזמור תהילים ק"ד: "ברכי נפשי", הנחשב כשיר של יום של ראשי חודשים. ניתן לשלב את פרק התהילים בסדר פסוקי דזמרה, לאחר אמירת ה"הלל" או בסיום קריאת התורה. **המזמור מופיע בסידור "תפילת האדם" בפרק "שיר של יום" בתפילת השחרית.**

ג. אין אומרים בראש חודש תחנון- (סדר התחנון נכלל בסידור תפילת האדם).

ד. לאחר תפילת עמידה אומרים "הלל" בדילוג, עם ברכותיו.

ה. מוציאים ספר תורה. מעלים ארבעה עולים לתורה וקוראים בעניין ראש החודש. מנהג קהילות התנועה לקרוא בפרשת "בהעלותך" בספר במדבר את פסוקי התרועה בראשי החודשים (עלייה ראשונה: במדבר י', 3-1; עלייה שניה: 4-6; עלייה שלישית, 7-10; עלייה רביעית חוזרים על העלייה השלישית). המנהג המסורתי: קורבנות ראש החודש מתוך פרשת "פנחס" שבספר במדבר (עלייה 1: במדבר כ"ח, 3-1; עלייה 2: 4-8; עלייה 3: 6-10; עלייה 4: 11-15).

ו. לאחר החזרת ספר התורה ולפני סיום התפילה ניתן להוסיף זכר למוסף לפי הנוסח המופיע בתפילת השבת בסידור "העבודה שבלב", או בנוסח המיוחד

לראשי חודשים המופיע בסידור "תפילת האדם". בסידור זה נכלל גם סדר מלא של תפילת מוסף לראשי חודשים.

- ז. המניחים תפילין יחלצו אותם לפני אמירת מוסף / זכר למוסף.
- ח. בחלק מקהילות ישראל התפתחו בראשי חודשים מנהגי תפילה והתכנסות מיוחדים לנשים. בחלק מקהילות התנועה נוהגים לקיים אירועי לימוד ותפילה מיוחדים ברוח זו. נשות הכותל מקיימות בראשי חודשים תפילות שחרית ומוסף חגיגיות ברחבת הכותל המערבי.

שבת פרשת "ויקרא", ז' ניסן 20.3

- א. בשחרית קוראים לשבעה ומפטיר בפרשת "ויקרא". מפטירים בישעיהו מ"ג, 21 - מ"ד, 23. ההפטרה עוסקת בעבודת ה' לעומת עבודת האלילים, בהקשרה של עבודת הקורבנות הנזכרת בפרשה. מנהג נוסף: מ"ג, 21 - מ"ד, 6.
- ב. משום שליל הסדר יהיה במוצאי שבת הבאה, ראוי כי הדרשות בשבת זו תעסוקנה בהלכות החג, צרכי הציבור והדאגה לזולת הנצרך, בדגש על "קמחא דפסחא". מנהג רבות מקהילות התנועה לקיים בשבת זו שיעורים וסדנאות על עריכת הסדר המשפחתי.
- ג. במנחה קוראים לשלושה מתוך פרשת "צו".
- ד. אין אומרים את פסוקי "צדקתך צדק" במהלך שבתות ניסן, כשם שאין אומרים במהלך החודש את תפילת התחנון במנהג המסורתי.
- ה. במוצ"ש נוהגים לקיים את סדר קידוש הלבנה. ברכת קידוש הלבנה מופיעה בסידור "תפילת האדם".

שבת פרשת "צו", "שבת הגדול" י"ד ניסן 27.3

- א. משלימים את כל ההכנות לליל הסדר ביום שישי טרם כניסת השבת. מבעוד יום. את החמץ לסעודות השבת מניחים במקום מבודד. בבוקר השבת מקדשים על היין ועל הפת בקידושא רבא ומפסיקים לאכול חמץ. יש המקפידים לא לאכול חמץ בסעודות השבת ולהסתפק במצה עשירה, שאיננה ראויה לברכה בליל הסדר.
- ב. בעור החמץ יתקיים בליל שישי (יום חמישי בערב). ביטול החמץ או שריפתו נעשים ביום שישי בבוקר.
- ג. המקפידים על דיני הבערת אש בשבת ועל דיני הבישול בחג ידליקו נר של שתי יממות. מנר זה יודלקו הנרות בערב החג במוצ"ש וכן נר זה ישמש להעברת אש לצורך בישול במהלך א' פסח..
- ד. בשחרית עולים שבעה ומפטיר וקוראים בפרשת "צו".

- ה. מפטירים בהפטרה מיוחדת ל"שבת הגדול", מלאכי ג', 4 עד סוף הספר. חוזרים בסוף הקריאה על הפסוק "הנה אנוכי שולח לכם את אליה הנביא לפני בוא יום ה' הגדול והנורא", על מנת לסיים את ספרי תרי עשר בסימן נחמה (השבת נקראת 'שבת הגדול' ולא 'הגדולה', כמתבקש, בגלל פסוק זה).
- ו. נהוג לחזור בשבת זו על ההגדה של פסח עד לסוף ה"מגיד". מנהג זה הוביל ליצירת הביטוי "עד כאן בשבת הגדול", המודפס במהדורות רבות של הגדת פסח.
- ז. במנחה קוראים לשלושה מתוך פרשת "שמיני". אין אומרים פסוקי "צדקתך צדק".

פסח, יום ראשון, ט"ו ניסן 28.3

- ה. בערב החג מברכים: "ברוך אתה יי אלוהינו מלך העולם המבדיל בין קודש לקודש", מדליקים נרות ומברכים לאחר ההדלקה "...להדליק נר של יום טוב". בנוסף מברכים את ברכת הזמן, ברכת "שהחיינו". יש המדליקים את הנרות על שולחן החג בסמוך לתחילת הסדר.
- ט. המקפידים בדיני הבערת אש בחג ידליקו את הנרות לפני הסדר, באמצעות העברת אש מנר שהודלק לפני כניסת החג. כך גם בהבערת אש לצורך בישול בחג.
- י. מתפללים תפילת עמידה של יום טוב, ומזכירים בה את "חג המצות זמן חירותנו". בברכת המזון מוסיפים "יעלה ויבוא" ואת הבקשה "הרחמן הוא ינחילנו יום שכולו טוב".
- יא. מנהג רבות מן העדות לומר בערב החג "הלל" שלם בברכה בבית הכנסת.
- יב. סימניו של הקידוש המיוחד למוצאי שבת שהוא ליל החג, הפותח את ליל הסדר הם: יקנה"ז = יין, קידוש היום, נר, הבדלה זמן. נוסח הקידוש מופיע בכל ההגדות. את ברכת מאורי האש אומרים על נרות החג הדולקים ואין צורך בהדלקת נר הבדלה.
- יג. בבוקר החג אומרים את "ברכת הטל". נוהגים לאמרה מול ארון פתוח. הברכה נמצאת בסידור "העבודה שבלב", במחזור "השמחה שבלב", בו נמצא גם מבחר פיוטי טל ממסורת הקהילות השונות ובסידור "תפילת האדם".
- יד. לעניין זה מספר מנהגים:
- שילוב "ברכת הטל" בחזרת שליח הציבור על תפילת עמידה בשחרית, במסגרת ברכת גבורות (מנהג סידור "העבודה שבלב").
 - בקהילות האומרות את תפילת המוסף - שילוב "ברכת הטל" בחזרת שליח הציבור על תפילת עמידה במוסף, במסגרת ברכת "גבורות" (מנהג קהילות אשכנז).
 - אמירת פיוטי הטל בפני עצמם לאחר השבת התורה להיכל (מנהג קהילות ספרד).
- טו. לאחר סיום תפילת עמידה בשחרית נוהגים לומר "הלל" שלם עם ברכתיו.

ט"ז. בשבת חול המועד פסח נוהגים לקרוא את מגילת שיר השירים טרם קריאת התורה. היות והשנה אין יום שבת בחול המועד, תקרא המגילה בחג הראשון או האחרון. חלק מקהילות התנועה נוהגות להסתפק בשירת מבחר פסוקים מן המגילה. מנהג נוסף הוא חלוקת קריאתם של פרקי המגילה בין יום טוב ראשון ובין שביעי של פסח.

י"ז. מוציאים שני ספרי תורה. אומרים י"ג מידות הרחמים. בספר הראשון מעלים חמישה עולים וקוראים בפרשת פסח מצרים ופסח דורות בפרשת "בא" בספר שמות. בספר השני מפטירים בעניין החג. מנהג קהילות התנועה: פסוקי החג בפרשת "אמר" בספר ויקרא. המנהג המסורתי: פסוקי קורבנות החג בפרשת "פנחס". ראו להלן מראי מקום בטבלת הקריאה בימות הפסח. יש הנוהגים לומר חצי קדיש בתום הקריאה בכל אחד מהספרים.

י"ח. מפטירים בספר יהושע, בסיפור חגיגת הפסח הראשון לאחר הכניסה לארץ (ראו בהמשך מראה מקום בטבלת הקריאה). בברכה לאחר ההפטרה חותמים: "מקדש ישראל והזמנים".

י"ט. הנוהגים לומר זכר למוסף יכולים לעשות שימוש בנוסחים המופיעים בסידור "העבודה שלב", במחזור "השמחה שלב" או בסידור "תפילת האדם" במחזור ובסידור "תפילת האדם" מופיע גם נוסח מלא של תפילת המוסף.

כ. במוצאי החג עורכים הבדלה על הכוס. מברכים "בורא פרי הגפן" וברכת "המבדיל בין קודש לחול" בלבד. אין אומרים את פסוקי הישועה ואת ברכות הבשמים ומאורי האש.

כ"א. מתחילים לספור את העומר במוצאי החג. סופרים יום אחד לעומר לאחר אמירתה של הברכה: "... אשר קידשנו במצוותיו וציוונו על ספירת העומר".

"ומחה יי דמעה" – אבלות בפסח

חג הפסח מפסיק את אבלות השבעה ואת אבלות השלושים, גם אם האבלים הספיקו לשבת באבלותם במשך זמן קצר בלבד לפני כניסת החג. במידה והאבלים כלל לא נהגו במנהגי האבלות לפני כניסת החג (מכורח או מבחירה) ימנו שבעת ימי האבלות מצאת החג השני.

האבלים המעוניינים בכך יכולים להמשיך ולקבל מנחמים גם לאחר יומו הראשון של חג הפסח ובמהלך חול המועד עד השלמת שבעה ימים מיום הקבורה, ואף להודיע על כך ברבים (במודעת האבל או בשמועה). יחד עם זאת במהלך היום הטוב וחול המועד האבלים אינם נוהגים במנהגי האבלות, והם מקיימים את מנהגי החג ומצוותיו (לרבות ההשתתפות בליל הסדר).

במידה והחג בטל את אבלות השבעה, האבלים נוהגים מצאת החג השני את מנהגי אבלות השלושים עד ליום השלושים לקבורה.

האבלים יכולים לעלות לקבר יקירם בערב החג או לאחר החג (וישנן עדות שנוהגות כלל לא לפקוד את בית הקברות במהלך חודש ניסן אלא רק לאחריו). בכל מקרה, אין נוהגים לפקוד הקבר לצורך אזכרה במהלך ימי חול המועד.

סופרים את העומר ממוצאי יום טוב ראשון של חג הפסח ועד לערב חג השבועות – סה"כ 49 ימים שהם שבעה שבועות.

מקיימים את הספירה בערבו של כל יום, על מנת להזדרז למצוות וכזכר לקציר העומר והנפתו במקדש, שנעשתה במוצאי יום טוב ראשון של חג הפסח (כשיטת החכמים במחלוקתם למול הביתוסים). זמן הספירה מצאת הכוכבים. נוהגים לספור את העומר במהלך תפילת הערבית לפני אמירת "עלינו לשבח". היחיד יכול לספור את העומר במהלך הלילה כולו, כחלק מהתפילה או במנותק ממנה.

במידה ולא ספרנו בלילה, ניתן לספור במהלך היום. המנהג המסורתי הוא שבשעות הבוקר סופרים ללא ברכה.

המנהג המסורתי הוא שמי שדילג על ספירה באחד מימי העומר ממשיך את הספירה ללא הברכה המקדימה. מנהג קהילות התנועה להקדים את הברכה לספירה בכל מקרה.

לפני הספירה נוהגים להקדים רשות והזמנה לקיום המצווה (הנני מוכן ומזומן לקיים מצוות עשה של ספירת העומר...) ואת הברכה: "...וציונונו על ספירת העומר". אין מברכים את ברכת הזמן ("שהחיינו") בלילה הראשון של הספירה. לאחר הספירה נוהגים לומר את מזמור תהלים צ"ז וכן תפילה חותמת קצרה.

נוהגים לספור את העומר בעמידה. בתפילה בציבור נוהגים ששליח הציבור מברך וסופר והקהל חוזר על הברכה ועל הספירה.

מימי הגאונים והלאה, נקבעו ברוב קהילות ישראל איסור על נישואין בימי ספירת העומר ומנהגים שונים של אבלות (הימנעות מגילוח ותספורת ואיסור על השמעת מוזיקה כלית). קהילות ספרד נוהגות באיסורים אלו עד יום ל"ג בעומר (כולל יום זה). קהילות אשכנז נוהגות לקיים איסורים אלו עד ערב חג השבועות, תוך הפסקתם למשך יום ל"ג בעומר עצמו. בקהילות הציונות הדתית התגבשו מנהגים שונים סביב הפסקת מנהגי האבלות סביב יום העצמאות.

מ"ם – מועצת הרבנות הרפורמית בישראל קבעה כי קהילות היהדות הרפורמית אינן נוהגות באיסורים ומנהגים אלו, שאין להם זכר בספרות היסוד של ההלכה. רבני התנועה עורכים טקסי חופה וקידושין בימי ספירת העומר.

חול המועד פסח, ימים שני-שישי, ט"ז-כ' ניסן 29.3-2.4

- א. בתפילות עמידה ובברכת המזון מוסיפים "יעלה ויבוא". מתפללים תפילת עמידה של חול בשחרית, מנחה וערבית.
- ב. בתפילת שחרית אין מניחים תפילין.
- ג. לאחר תפילת עמידה אומרים "הלל" בדילוג עם ברכותיו.
- ד. מוציאים שני ספרי תורה ומעלים ארבעה עולים. בספר הראשון מעלים שלושה וקוראים באחת מפרשיות התורה המזכירות את יציאת מצרים וחג הפסח. בספר השני מעלים את העולה הרביעי וקוראים בעניין החג. מנהג כמה

מקהילות התנועה: קריאת הפסוקים העוסקים בחג הפסח מתוך פרשת "אמר" בספר ויקרא. המנהג המסורתי: פרשת קורבנות החג בפרשת "פנחס" בספר במדבר (וראו טבלת הקריאות בתורה בהמשך).

ה. יש בין קהילות התנועה הנוהגות לקרוא בכל ימות חול המועד אותה הקריאה בספר הראשון, מתוך פרשת "בא" (ראו בהמשך בטבלת הקריאה) ובספר השני את המפטיר, ויש קהילות הנוהגות להעלות ארבעה עולים מדי יום בקריאה בספר הראשון בלבד, ולא להוציא שני ספרים כלל, מכיוון שגם בקריאה זו נזכרים ענייני פסח לדורות.

ו. אין מפטירין בחול המועד.

ז. לאחר קריאת התורה נוהגים להוסיף זכר למוסף, בנוסח המופיע בסידור "העבודה שלב", במחזור "השמחה שלב" ובסידור "תפילת האדם". במחזור ובסידור "תפילת האדם" נכללת תפילת מוסף במלואה ליום טוב ולימות חול המועד.

ח. לאחר צאת הכוכבים סופרים את העומר עם ברכה.

"ומחה יי דמעה" – אבלות בחול המועד ובחג השני

קרוביו של אדם שנקבר במהלך חול המועד מתחילים את אבלות השבעה עם צאת החג השני למשך שבעה ימים.

יחד עם זאת אם האבלים מעוניינים לקבל פני מנחמים במהלך ימי חול המועד, לאחר הקבורה, הם יכולים לעשות כן, מבלי שהם נוהגים במנהגי האבלות הפומביים במהלך ימי חול המועד. הנוהגים כך ימשיכו לקבל פני המנחמים גם לאחר החג השני עד מלאת שבעה ימים לקבורה, ולאחר מכן ימשיכו באבלותם את הימים הנותרים עד לחלוף שבוע מצאת החג, מבלי שהם חייבים לקבל פני מנחמים.

ניתן לעלות לקבר ביום השביעי לקבורה או בתום שבעת ימי האבל המתחילים עם צאת החג השני.

שביעי של פסח, יום שבת, כ"א ניסן 3.4

הסיפור המרכזי של יום שביעי של פסח הוא ספור חציית ים סוף ע"י בני ישראל וטביעתם של הרודפים בני מצריים. למרות שאנו מזכירים אירוע זה בכל יום, בברכת "גאולה" של קריאת שמע וברכותיה בערבית ובשחרית, חובה עלינו גם לזכור את טביעת בני מצריים ואת סבל בני מצריים כתוצאה מעקשנותו של פרעה. חז"ל ראו כחובה לזכור את היות הטובעים בני אנוש, ואת הצורך להזדהות עם סבלם, במיוחד ביום זה.

א. בערב החג והשבת מדליקים נרות ומברכים אחרי ההדלקה "להדליק נר של שבת יום טוב". אין מברכים את ברכת הזמן בעת הדלקת הנרות ובקידוש, שכן אין מדובר בחג נפרד.

- ב. מקדימים לתפילת הערבית סדר מקוצר של קבלת השבת. יש הנוהגים לפתוח במזמור כ"ט, ויש הנוהגים להתחיל במזמור צ"ב – מזמור שיר ליום השבת.
- ג. מתפללים תפילת עמידה של יום טוב, מזכירים את "חג המצות זמן חירותנו" ומוסיפים את התוספות לשבת. בברכת המזון מוסיפים "יעלה ויבוא" ואת הבקשה "הרחמן הוא ינחילנו יום שכולו טוב" לצד התוספות לשבת.
- ד. בערב החג, לפני אמירת "עלינו", סופרים שישה ימים לעומר.
- ה. יש הנוהגים ללמוד במסגרת "תיקון ליל שביעי של פסח". יש הנוהגים להתכנס בלילה זה על חוף הים לאמירת "שירת הים".
- ו. בכל ימי הפסח, למעט ביום טוב ראשון, לאחר תפילת עמידה בשחרית, אומרים "הלל" בדילוג. זאת משום דרישת חז"ל שלא תהיה שמחתנו שלמה בידענו את סבלם של המצרים, כדברי המאמר: "מעשה ידי טובעים בים ואתם אומרים שירה לפני?!" (בבלי, סנהדרין ל"ט ע"ב).
- ז. בפסח נוהגים לקרוא את מגילת "שיר השירים", טרם קריאת התורה. מנהג חלק מקהילות התנועה להסתפק בקריאת מבחר פסוקים מן המגילה. מנהג נוסף הנוהג בחלק מן הקהילות: חלוקת קריאתם של פרקי המגילה בין יום טוב ראשון של החג לבין שביעי של פסח.
- ח. מוציאים שני ספרי תורה. אין אומרים י"ג מידות בשל השבת. בספר הראשון מעלים שבעה עולים וקוראים בפרשת "בשלח" את סיפור חציית ים-סוף ואת שירת הים. בספר השני קוראים בעניין החג, וראו להלן את טבלת מנהגי הקריאה בתורה בחג.
- ט. ההפטרה כמנהג מחזור "השמחה שבלב": סיפור חציית הירדן על ידי יהושע ובני ישראל בכניסתם לארץ. המנהג המסורתי לקריאת ההפטרה: שירת דוד (שמואל ב' פרק כ"ב). למראי המקומות ראו טבלת הקריאות לימי החג בהמשך.
- י. בתום קריאת התורה וההפטרה אומרים את סדר "יזכור". מנהג חלק מקהילות התנועה לומר את ה"יזכור" לאחר השבת ספרי התורה להיכל.
- י"א. הנוהגים לומר זכר למוסף יכולים לעשות שימוש בנוסח המופיע בסידור "העבודה שבלב", במחזור "השמחה שבלב" או בסידור "תפילת האדם".
במחזור ובסידור תפילת האדם נכללת גם תפילת מוסף מלאה ליום טוב. יש להוסיף בתפילה את התוספות לציון השבת.
- י"ב. בתפילת מנחה קוראים לשלושה בפרשת "שמיני". אין אומרים פסוקי "צדקתך צדק".
- י"ג. במוצאי החג עורכים הבדלה על כל ברכותיה (יין, בשמים, נר והבדלה) בשל השבת וסופרים שבעה ימים לעומר.
- י"ד. לאחר ההבדלה מתחילים שוב לאכול חמץ.
- ט"ו. עם צאת החג נוהגות קהילות יהודי צפון אפריקה לחוג את חגיגת המימונה. בשנים האחרונות רבות מקהילות התנועה מציינות את החגיגה.

הקריאות בתורה ובהפטרה בחג הפסח

תאריך	הנוסח הרפורמי הישראלי עפ"י מחזור "השמחה שבלב"	קריאה בנוסח המסורתי
פסח – יו"ט ראשון חמש עליות ומפטיר	ספר א': שמות י"ב, 21-51 ספר ב': ויקרא כ"ג, 4-8 הפטרה: יהושע ה', 2-12	ספר א': שמות י"ב, 21-51 ספר ב': במדבר כ"ח, 16-25 הפטרה: יהושע ה', 2 – ו', 1
א' חול המועד ארבע עליות (3+1)	ספר א': שמות י"ג, 1-10 ספר ב': ויקרא כ"ג, 4-8	ספר א': ויקרא כ"ב, 26 – כ"ג, 44. ספר ב': במדבר כ"ח, 19-25
ב' חול המועד ארבע עליות (3+1)	כנ"ל	ספר א': שמות י"ג, 1-16 ספר ב': במדבר כ"ח, 19-25
ג' חול המועד ארבע עליות (3+1)	כנ"ל	ספר א': שמות כ"ב, 24 – כ"ג, 19. ספר ב': במדבר כ"ח, 19-25
ד' חול המועד ארבע עליות (3+1)	כנ"ל	ספר א': שמות ל"ד, 1-26 ספר ב': במדבר כ"ח, 19-25
ה' חול המועד ארבע עליות (3+1)	כנ"ל	ספר א': במדבר ט', 1-4 ספר ב': במדבר כ"ח, 19-25
שביעי של פסח שבע עליות ומפטיר	ספר א': שמות י"ד, 1 - ט"ו, 21 ספר ב': דברים ט"ז, 1-8 הפטרה: יהושע ג', 5-17	ספר א': שמות י"ג, 17- ט"ו, 26 ספר ב': במדבר כ"ח, 19-25 הפטרה: שמואל ב' כ"ב, 1-51

יום הזיכרון לשואה ולגבורה, יום חמישי, כ"ו ניסן 8.4 (הוקדם ביום)

בערב יום הזיכרון נוהגים לקיים עצרות תפילה והתייחדות עם קורבנות השואה ונוהגים לומר סדר אזכרת נשמות לעילוי נשמות הנספים. יש הנוהגים לשלב אמירת קינות אשר נכתבו במיוחד לזכר נספי השואה, ויש הקוראים פסוקים מתוך מגילת "איכה". יש הנוהגים לקרוא פרק תהילים פ"ג, כשיר של

יום. בסיום התפילה סופרים אחד עשר ימים, שהם שבוע אחד וארבעה ימים לעומר.

התנועה הרפורמית בישראל התקינה סדר תפילה מיוחד לערב יום הזיכרון לשואה ולגבורה, לצד פרקי המקרא והתפילה המופיעים בסידור "העבודה שבלב" ובסידור "תפילת האדם".

בסדר התפילה המיוחד ובסידור "תפילת האדם" משולבת בתפילת עמידה ברכת "נחם". הברכה משולבת בברכת "שובר רשע ומכניע זדון" (הברכה הי"ב).

שבת פרשת "שמיני", כ"ח ניסן 10.4 - שבת מברכין, "שבת תקומה"

א. בתפילת ערבית, לפני "עלינו", סופרים שלושה עשר ימים, שהם שבוע אחד וששה ימים לעומר.

ב. שבת זו, בין יום הזיכרון לשואה ולגבורה לבין יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל וקורבנות הטרור וחג העצמאות, נקראת במסורת היהדות הרפורמית בישראל "שבת תקומה". הוגה הרעיון לייחד שבת זו למעבר משואה לתקומה היה מר אברהם אשר ז"ל, מחבריה הפעילים של קהילת "הר-אל", בירושלים. במהלך תפילות השבת משלבים תפילות ומקראות שעניינן תקומת ישראל בארצו לאחר אימי השואה.

ג. במשך השנים נוצרו מספר מנהגים בקהילות התנועה לציונה של השבת:

1. בקהילת "הר-אל" ובקהילות אחרות מתייחסים לעניין התקומה בקריאת התורה וההפטרה כנאמר להלן בסעיף ד'.

2. מנהג קהילות אחרות להסתפק בקריאת הפטרה מיוחדת ליום זה, בדומה לנוהג בשבת שובה, שבת הגדול, שבת חזון ושבתות הנחמה, בין אם הפטרת יום העצמאות ובין אם הפטרות נחמה אחרות.

3. מנהג קהילת "בית דניאל" לקיים תפילת קבלת שבת וערבית לשבת בה משובצים קטעי תפילה במגוון רחב של שפות, לציון קיבוץ הגלויות. נוהגים שם לפתוח תפילה זו בתקיעת שופר.

4. בקהילת "דרכי נעם" ברמת השרון נוהגים לקרוא בערב שבת, לאחר התפילה, מגילת חג מיוחדת לשבת זו הכוללת פרקי קריאה, שירת ארץ ישראל וקריאת מגילת העצמאות. מסיימים את הערב בארוחה קהילתית.

ד. מוציאים שני ספרי תורה. **בספר ראשון** עולים שבעה בפרשת "שמיני". **בספר השני** קוראים בעניין התקומה מספר דברים ח', 1-10.

ה. מפטירים בזכריה ד', 1-14, תיאור המנורה בבית המקדש שהוביל לסמל המדינה, או בהפטרת יום העצמאות "עוד היום בנב..." ישעיהו י', 32 – י"ב, 6, או בפסוקי הנחמה בישעיהו ס', 1-22.

ו. לפני הכנסת ספר התורה מברכים את חודש אייר ומכריזים על ראש החודש שיהיה בימים שני ושלישי.

- ז. במנחה קוראים לשלושה עולים מתוך פרשת "תזריע". אין אומרים פסוקי "צדקתך צדק" בשל חודש ניסן.
- ח. מפסח ועד ראש השנה, נוהגים ללמוד את משניות מסכת אבות לאחר תפילת מנחה, או בעת הסעודה השלישית. יש הנוהגים בתקופה זו של השנה ללמוד את אחת ממשניות המסכת מדי יום. בהתאם למנהג זה מתחילים בלימוד מסכת אבות בשבת זו, ולומדים את פרק א'.

א' ראש חודש אייר, יום שני, ל' ניסן 12.4

- א. בתפילות העמידה במהלך היום ובברכת המזון מוסיפים את ברכת "יעלה ויבוא". בברכת המזון מוסיפים גם את הבקשה "הרחמן הוא יחדש עלינו את החודש הזה לטובה ולברכה". בקשה זו נאמרת גם לפני סיום ברכת המזון בקצרה.
- ב. נוהגים לשלב בתפילה את מזמור תהילים ק"ד: "ברכי נפשי", הנחשב כשיר של יום של ראשי חודשים. ניתן לשלב את פרק התהילים בסדר פסוקי דזמרה, לאחר אמירת ה"הלל" או בסיום קריאת התורה. המזמור מופיע בסידור "תפילת האדם" בפרק "שיר של יום" בתפילת השחרית.
- ג. אין אומרים בראש חודש תחנון (סדר התחנון נכלל בסידור תפילת האדם).
- ד. לאחר תפילת עמידה אומרים "הלל" בדילוג, עם ברכותיו.
- ה. מוציאים ספר תורה. מעלים ארבעה עולים לתורה וקוראים בעניין ראש החודש. מנהג קהילות התנועה לקרוא בפרשת "בהעלותך" בספר במדבר את פסוקי התרועה בראשי החודשים (עלייה ראשונה: במדבר י', 1-3; עלייה שנייה: 4-6; עלייה שלישית, 7-10; עלייה רביעית חוזרים על העלייה השלישית). המנהג המסורתי: קורבנות ראש החודש מתוך פרשת "פנחס" שבספר במדבר (עלייה 1: במדבר כ"ח, 1-3; עלייה 2: 4-8; עלייה 3: 6-10; עלייה 4: 11-15).
- ו. לאחר החזרת ספר התורה ולפני סיום התפילה ניתן להוסיף זכר למוסף לפי הנוסח המופיע בתפילת השבת בסידור "העבודה שבלב", או בנוסח המיוחד לראשי חודשים המופיע בסידור "תפילת האדם". בסידור זה נכלל גם סדר מלא של תפילת מוסף לראשי חודשים.
- ז. המניחים תפילין יחלצו אותם לפני אמירת מוסף / זכר למוסף.
- ח. בחלק מקהילות ישראל התפתחו בראשי חודשים מנהגי תפילה והתכנסות מיוחדים לנשים. בחלק מקהילות התנועה נוהגים לקיים אירועי לימוד ותפילה מיוחדים ברוח זו.

